

АЛГОРИТМ ДІЙ ПРАЦІВНИКА ГІМНАЗІЇ У РАЗІ ВИЯВЛЕННЯ ВИПАДКУ НАСИЛЬСТВА НАД ДИТИНОЮ

1. У випадках, коли ви маєте підозри жорстокого поводження з дитиною або є реальна загроза його вчинення (удома, з боку однолітків, інших працівників навчального закладу або інших осіб), ваші дії:

- ~ Повідомити про це в усній чи письмовій формі адміністрацію навчального закладу.
- ~ Самостійно письмово повідомити про це Службу у справах дітей, відділ освіти, культури, молоді та спорту.
- ~ Самостійно повідомити про виявлений факт жорстокого поводження з дитиною представників Національної поліції у справах неповнолітніх (ювенальної превенції) або будь-якого працівника органів внутрішніх справ, службу у справах дітей.

2. У випадках, коли до вас звернулася дитина з усною скаргою щодо жорстокого поводження з нею, ваші дії:

- ~ Оформити звернення дитини у письмовій формі та передати його до адміністрації навчального закладу;
- ~ Оформити звернення дитини у письмовій формі та передати його до територіального підрозділу служби у справах дітей;
- ~ Оформити звернення дитини у письмовій формі та передати його до органів внутрішніх справ;

Дії адміністрації навчального закладу у разі отримання повідомлення про жорстоке поводження з дитиною

У разі звернення дитини, її батьків (осіб, які їх замінюють) або працівника гімназії до адміністрації навчального закладу щодо жорстокого поводження з нею, представник адміністрації зобов'язаний:

- 1) якщо звернення (повідомлення) усне, оформити його письмово, зазначивши, від кого та коли (дата, час) воно отримано. Звернення має бути оформлене належним чином, відповідно до вимог Закону України «Про звернення громадян» (має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання; письмове звернення повинно бути підписано заявником (заявниками) із зазначенням дати).
- 2) терміново (протягом однієї доби) передати цей документ до територіального підрозділу Служби у справах дітей за місцем проживання дитини.

Служба у справах дітей має належним чином зареєструвати це повідомлення відповідно до вимог законодавства України.

Чого не слід робити

За жодних умов не треба замовчувати виявлені факти жорстокого поводження з дитиною або реальної загрози вчинення насильства над нею.

По-перше, нехтування проблемою призводить до погіршення ситуації та може вилитися в набагато гірші наслідки.

По-друге, навчальний заклад несе відповідальність за дотримання норм законодавства щодо захисту прав дитини, а тому керівник навчального закладу може притягнути педагогічних працівників у зв'язку з порушенням правових норм освітнього процесу до дисциплінарної відповідальності.

Також **не слід намагатися самотужки вирішити проблему**. Це може призвести до порушення законодавства та може бути небезпечним. Далі **справа є компетенцією установ, організацій і посадових осіб, до яких було передано звернення чи повідомлення**. Законодавством передбачено інформування заявника (особи, яка здійснила повідомлення або звернення), а також у самому зверненні може бути зазначено, що

заявник бажає бути поінформованим про подальший перебіг справи, бути присутнім під час розгляду звернення).

Рекомендації щодо організації роботи з попередження насильства серед неповнолітніх

У закладі освіти необхідно розробити план дій з профілактики насильства серед неповнолітніх та запровадити систему постійного відслідковування випадків насильства серед дітей та учнівської молоді, виявлення дітей-агресорів.

Фахівці психологічної служби повинні організувати системну роботу з вторинного та третинного видів профілактики з дітьми, що мають схильність до насильства. За необхідності залучати до цієї роботи фахівців Служби у справах дітей та правоохоронних органів.

Важливо не залишати поза увагою батьків таких дітей. Також потрібна робота зі студентським колективом, яка має плануватися і реалізовуватися згідно із загальною програмою надання соціально-педагогічної та психологічної допомоги дитині-агресору та дітям, які постраждали від його дій.

Робота психологічної служби навчального закладу з попередження насильства серед студентської молоді повинна бути спрямована на:

- ~ проведення заходів з профілактики негативних звичок, жорстокої та протиправної поведінки серед неповнолітніх;
- ~ здійснення, спільно з центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, соціального інспектування сімей, у яких батьки схильні до недбалого ставлення до дітей;
- ~ створення на базі навчальних закладів консультативних пунктів для студентів, батьків та викладачів, де можна отримати консультацію психолога, соціального педагога та юриста;
- ~ проведення групових тренінгів та індивідуальної роботи з молоддю у наданні допомоги для вирішення особистих проблем;
- ~ наповнення змістом з урахуванням останніх досягнень у педагогіці та психології просвітницької роботи (проведення виховних годин), спрямованої на корекцію та розвиток ціннісних орієнтацій учнів;
- ~ активніше залучення батьків до профілактичної роботи з дітьми. Через батьків можна доносити до дітей інформацію про загальні способи попередження ситуацій насильства та наявні форми допомоги;
- ~ надання більшої уваги статево-рольовому вихованню дітей, зокрема через вираження особистісних симпатій.

Не слід дітям із вираженою агресивністю доручати керівництво однолітками чи молодшими дітьми — це може спровокувати прояви жорстокості.

Однією з можливих форм роботи, спрямованої на профілактику насильства у навчальному закладі, може бути медіація — вирішенні конфліктних ситуацій примиренням сторін через знаходження оптимального варіанта подолання проблеми, що задовольняє обидві сторони, за взаємного бажання сторін знайти вихід із ситуації.